

תלמודו בידו

דף כה עמוד ב

- א** קנה אילן מחברו כדי לכרותו, כמה צריך הלוקח להשאיר מגזע האילן מעל פני הקרקע ?
- ב** איזו כמות של גשם צריכה לרדת כדי שיהיה הציבור רשאי להפסיק מלהתענות ?
- ג** היו מתענים וירדו גשמים באמצע היום, האם חייבים להשלים את התענית ?
- ד** באיזה אופן נתינת גשמים בזמן התענית מראה על שבח הציבור שצדיקים הם בעיני ה' ?

- א** אילן: משייר טפח סמוך לקרקע, כדי שהאילן יוכל לשוב לגדול.
שקמה: נקצצה כבר פעם אחת ונתעבה גזעה, משייר שני טפחים, כיון שגזעה מחליף.
לא נקצצה מעולם, משייר שלשה טפחים כדי לאפשר צמיחה חדשה.
קנים וגפנים: קוצץ רק מן הקשר התחתון הסמוך לקרקע ולמעלה, כדי שיצמחו שוב.
דקל וארז: אינו צריך לשייר כלום, אלא חופר תחת האילן ועוקרו עם שרשיו, כי אין גזעו מחליף, ואף אם ישייר לא יחזור לצמוח.
- יש עשרה מיני ארזים, וכולם גזעם מחליף מלבד זה שנקרא ארז סתם.
- ב** ר' מאיר: כשירדו לעומק התלם הנוצר מלהב המחרישה, וכולו מתמלא מים.
חכמים: בקרקע יבשה, כדי חדירת מים לעומק טפח. בקרקע בינונית, לעומק טפחים.
בקרקע חרושה, לעומק שלשה טפחים.
- אמנם יחיד המתענה על צרה ועברה, יתענה וישלים. (רש"י)
- ג** ר' מאיר: ירדו קודם הנץ החמה, לא ישלימו את התענית. לאחר הנץ, ישלימו.
ר' יהודה: ירדו קודם חצות היום, לא ישלימו. לאחר חצות היום, ישלימו.
ר' יוסי: ירדו קודם תשע שעות, לא ישלימו.
- ד** אם אמר השליח ציבור "משיב הרוח" ומיד נשבה הרוח. אמר "מוריד הגשם" ומיד ירדו. אבל אם ירדו קודם הנץ החמה, שמא ה' עשה כן כדי שלא לשמוע תפילתנו.